

Ramazan: Düşünen İslami Şahsiyetin Uyanışı

Ramazan sadece oruç, ibadetler ve kişisel tefekkür ayı değildir; aksine tarih boyunca zihinleri uyandıran, toplumları yeniden şekillendiren ve insanlığın gidişatını değiştiren bir aydır. Kur'an-ı Kerim'in Ramazan'da insanlık için bir hidayet olarak indirilmesi; sadece kalpleri arındırmak için değil, aksine bizzat hayatı ilahi hidayet üzerine yeniden inşa etmek içindir. Bu nedenle Ramazan, Müslümanları sadece ruhani ritüelleri yerine getirmekten çok daha derin bir hususa davet ettiği gibi bizleri, düşünmeye, gerçekliği değerlendirmeye ve değişim için bilinçli bir şekilde çalışmaya davet etmektedir.

Bugün Müslümanların karşı karşıya olduğu en tehlikeli sorunlardan biri, iman eksikliği ya da dinî uygulamaların eksikliği değildir, aksine mevcut duruma alışmış atıl zihinlerin varlığıdır. Zira birçok Müslüman İslam'a iman ediyor, namaz kılıyor, oruç tutuyor ve ibadetlerini yerine getiriyorlar ama buna rağmen akideleriyle çelişen sistemlerin, değerlerin ve gerçekliğin içinde yaşıyorlar. Bu çelişki genellikle İslam'ı reddetmekten dolayı değil, aksine akide ile davranış arasındaki aşamalı bir kopuştan dolayı ortaya çıkmaktadır. Zira akide, kişisel ritüellerle sınırlandırıp günlük kararlar ise korku, rahatlık, kültür ve koşulların etkisiyle şekillendiğinde, İslami şahsiyet parçalanmaktadır.

İslam, gerçekliğin olumsuz bir şekilde kabullenilmesini kabul etmez ve zulüm, yozlaşma ve fesada basitçe uyum sağlayan şahsiyetler de oluşturmaz. Bilakis gerçekliğe akideleri aracılığıyla bakan düşünürler yetiştirir, aksi değil. Bu yüzden Müslümandan, dünyayı bilinçli bir şekilde değerlendirmesini, sebepleri ve sonuçları anlamasını ve tutumlarını Allah'ın emirlerine göre ölçmesini talep eder. Gerçek değişimin temeli, işte bu etkin düşüncedir.

Düşünce ve eğilimler İslam akidesinden kaynaklandığında İslami şahsiyetler oluşur. Buna rağmen genellikle davranışlarda açıklar ortaya çıkabilir. Çünkü bir Müslüman samimi bir şekilde İslam'a inanmakta ama ona aykırı bir şekilde davranmaktadır. Bu ise mefhumları akideyle bağlamakta başarısız olduğunda, şeytanın etkisine girdiğinde veya hayali şahsi çıkarlarının ilahi hidayetin önüne geçmesine izin verdiğinde meydana gelmektedir. Bu anlar birini İslam'dan çıkarmaz, aksine bağlılık ve bilinçte bir zayıflık ortaya çıkardığı gibi imanı amelle tam olarak bütünleştirmemiş bir şahsiyet ortaya çıkarır.

Bu nedenle düşünmek, gereklidir. Zira bilinçli düşünme olmadan, Müslümanlar sapmaya başlar, onların durumlarına gerçekliğin koşulları dayatılır, toplumsal örfler onların referansları haline gelir ve rahatlık ise sorumluluğun yerine geçer. Nitekim zamanla bu, İslam'ı gizlice uygulayan bir toplum üretirken genel hayatını ise insan yapımı sistemlere teslim eder. Sonuç ise donukluktur: Zira kalpler imanla bağlantılı olarak kalabilir ama zihinler mevcut yapılara teslim olmuştur.

İslam bundan daha fazlasını talep etmektedir; zira İslam, Müslümanları değişim üzerine düşünmeye zorlar. Bu da zulmün, haksızlığın ve ahlaki çöküşün normalleştirilmesini reddetmek, ümmetin yabancı kanunlar altında yaşamasının, ekonomik sömürünün ve siyasi hegemonyanın nedenlerini sorgulamak anlamına gelmektedir. Aynı zamanda yoksulluğun, savaşın, ailelerin dağılmasının ve ruhi boşluğun rastgele olaylar olmadığını, aksine

bunların ilahi hidayete aykırı sistemlerin sonuçları olduğunu idrak etmek anlamına gelmektedir.

Düşünen bir Müslüman, acılara duygusal tepki vermekle yetinmez, aynı zamanda onun köklü nedenlerini anlamaya çalışır. Ayrıca Müslümanlar, Müslüman ülkelerin bölünmesinin, değerlerin erozyona uğramasının, kimliğin zayıflamasının ve İslam'ın sadece bireysel ibadete indirgenmesinin nedenini sorgularlar. Ayrıca onlar, İslam'ın, siyasi, sosyal, ekonomik ve ahlaki olarak hayatı kapsamlı bir şekilde düzenlemek için indirildiğini idrak ederler. Bu yüzden kısmi İslam'ı kabul etmeyi reddederler.

Ramazan, bu bilinci yeniden kazanmak için benzersiz bir fırsat sunmaktadır. Zira fiziksel arzuların dizginlenmesiyle birlikte zihnin saflığı artar. Kur'an'ın okunmasıyla birlikte bakış açısı değişir. Gecelerin ibadetle geçirilmesiyle birlikte dünya bağlılığı azalır. Bu ruhani ortam Müslümanları, önceliklerini yeniden değerlendirmeye ve hayatlarını akideleriyle yeniden bağlamaya hazırlar.

Gerçek değişim, Müslümanlar kendilerini izole bireyler olarak görmeyi bıraktıklarında ve toplumun sorumluluklarını idrak ettiklerinde başlar. İslam, sadece kişisel kurtuluş üzerine odaklanan darmadağın müminler üretmek için gelmemiştir; aksine insanlığa bir risalet taşıyan muvahhit bir ümmet inşa etmek için gelmiştir. Dolayısıyla her bir Müslüman erkek ve kadın, bu sorumluluğun bir parçasıdır. Zira analar nesilleri şekillendirirken kız kardeşler ise aileleri ve toplumları etkiler. Bu yüzden kadınlar, değişim konusunda marjinal değillerdir; aksine bilinçli ve ideolojik şahsiyetlerin yetiştirilmesinde temel eksendirler.

Bilinçli bir İslami şahsiyet inşa etmek disiplin gerektirdiği gibi İslam'ı sadece ritüeller olarak değil, eksiksiz bir sistem olarak öğrenmeyi de gerektirir. Küresel konulara ve küresel güçlerin Müslümanların gerçekliğini nasıl şekillendirdiğine karşı bilinçli olmayı gerektirir. Ayrıca egemen anlatılara meydan okumak cesareti ve kararlılık ise sabrı gerektirir. Her şeyden önce ihlası, yani kişisel yaşamda ve toplumsal vizyonda Allah'a tamamen teslim olmaya hazır olmayı gerektirir.

Müslümanlar akide perspektifinden düşündüklerinde, öncelikleri değişir. Başarı servet veya konumla değil, aksine Allah'a itaatle ölçülür. Böylece insanlarda korku azalırken, Allah'a karşı sorumluluk duygusu artar. Böylece de hayat anlam kazandığı gibi mücadele de değerli olur.

Ramazan bize, İslam'ın geçmişte dünyayı nasıl değiştirdiğini hatırlatmaktadır; çünkü geçmişte Müslümanlar derinlemesine düşünmüşler, cemaat ruhuyla çalışmışlar ve akidelerini açıkça yaşamışlardır. Bu imkan bugün hâlâ mevcut ancak bu, atıl zihinleri kaldırıp atmakla, akideyi fiillere bağlamakla ve düşünen Müslümanlarla başlar.

Bu kişiler sayesinde Allah, gerçek bir değişim, yani sadece şekli ıslahlar değil, aksine kapsamlı bir dönüşüm meydana getirir. Allah'tan Ramazan'ın, kalpleri yumuşatan ve akılları uyandıran bir dönüm noktası olmasını ve Müslümanların, İslam'ı mükemmel bir yaşam biçimi olarak yaymadaki rollerini yeniden keşfetmelerini diliyorum.

**Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Yasmin Malik**